

О. В. Лісовець,
С. Р. Хлебик,
М. Г. Криповець

**КВАЛІФІКАЦІЙНА
РОБОТА
з позашкільної
та інклюзивної освіти**

*Навчально-методичний посібник
для здобувачів вищої освіти
за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки*

**Лісовець О.В.
Хлєбїк С.Р.
Криловець М.Г.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

з позашкільної та інклюзивної освіти

навчально-методичний посібник
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки

Ніжин – 2021

УДК 378.091.2 : 001.89] : [374+ 376] (075.8)

Л 63

Рекомендовано Вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя,

протокол № 16 від 30.06.2021 р.

Рецензенти:

Бойченко М. А. – професор кафедри педагогіки Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, доктор педагогічних наук;

Борисюк С. О. – доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи НДУ ім. М. Гоголя, кандидат педагогічних наук.

Л 63

Кваліфікаційна робота з позашкільної та інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки» / укл. : О. В. Лісовець, С. Р. Хлебик, М. Г. Криловець. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 71 с.

Навчально-методичний посібник містить практичні рекомендації до підготовки, виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Подано орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт з проблем позашкільної та інклюзивної освіти.

Розрахований на здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Позашкільна та інклюзивна освіта» денної та заочної форми навчання закладів вищої освіти та викладачів, які здійснюють керівництво кваліфікаційними роботами.

УДК 378.091.2 : 001.89] : [374+ 376] (075.8)

© О.В. Лісовець, С.Р. Хлебик,

М.Г. Криловець, 2021

© НДУ ім. М. Гоголя, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	
1.1. Мета та зміст підготовки кваліфікаційної роботи.....	6
1.2. Етапи процесу виконання кваліфікаційної роботи.....	8
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	
2.1. Методологія і методи наукового дослідження.....	11
2.2. Порядок обробки та групування інформації.....	18
2.3. Вимоги до викладу кваліфікаційної роботи.....	20
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	
3.1. Структура кваліфікаційної роботи.....	23
3.1.1 Вимоги до структури.....	23
3.1.2 Вступ.....	24
3.1.3 Основна частина кваліфікаційної роботи.....	27
3.1.4 Висновки, список використаних джерел, додатки.....	32
3.2. Вимоги до оформлення тексту кваліфікаційної роботи.....	33
РОЗДІЛ 4. ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	
4.1 Перелік і порядок обов’язкових процедур, за умови успішного проходження яких кваліфікаційна робота допускається до захисту.....	38
4.2 Процедура захисту кваліфікаційної роботи.....	42
4.3 Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	45
ЛІТЕРАТУРА	52
ДОДАТКИ	55

ПЕРЕДМОВА

Проведення наукових досліджень є важливою складовою освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти. Наукові дослідження мають індивідуалізований характер з урахуванням професійної спрямованості та пізнавально-наукових інтересів здобувачів. Кінцевим результатом наукових досліджень в межах підготовки бакалавра та магістра є випускна кваліфікаційна робота. Кваліфікаційна робота – це форма самостійної навчально-дослідної роботи здобувача на завершальному етапі підготовки фахівця певного рівня кваліфікації, метою якої є поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок дослідницької роботи та підтвердження готовності випускника до самостійної професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, що має теоретичну та практичну значущість. Мета кваліфікаційної роботи полягає у: систематизації, закріпленні, розширенні теоретичних і практичних знань зі спеціальності, застосуванні цих знань при вирішенні конкретних наукових і виробничих завдань; розвитку навичок самостійної роботи й оволодінні методикою дослідження та експериментування; з'ясування питання щодо підготовленості здобувачів до самостійної роботи у сучасних умовах. Кваліфікаційна робота готується здобувачем самостійно, під керівництвом викладача, який має науковий ступінь.

Навчально-методичний посібник укладений для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Позашкільна та інклюзивна освіта» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Він спрямований на допомогу у проведенні магістерського наукового дослідження та написанні й оформленні кваліфікаційної роботи. Матеріали посібника сприяють поглибленню теоретичних та практичних знань за обраною спеціальністю, знайомлять із загальними засадами методології наукової

діяльності, забезпечують формування компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної самореалізації та відображенні їх при захисті кваліфікаційної роботи.

У навчально-методичному посібнику узагальнено:

- методичні рекомендації з підготовки та виконання кваліфікаційної роботи;

- вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи;

- вимоги до захисту кваліфікаційної роботи та критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.

Кожен розділ має підрозділи, які конкретизують і детально висвітлюють основні аспекти науково-дослідницької роботи здобувача освіти другого (магістерського) рівня в процесі підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 1

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

1.1. Мета та зміст підготовки кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота – індивідуальне завдання практико-орієнтованого та науково-дослідницького характеру, яке здобувач вищої освіти виконує на завершальному етапі фахової підготовки. Вона є однією з форм оцінювання практичних навичок розв’язання актуальних завдань у сфері позашкільної та інклюзивної освіти, отриманих здобувачем упродовж навчання, містить елементи новизни в практичній діяльності. Кваліфікаційна робота здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти має засвідчити володіння ними методологією наукового дослідження; здатність узагальнювати та аналізувати наукові джерела, працювати з нормативно-правовими документами; збирати систематизувати і узагальнювати емпіричні відомості; проводити їх статистичний аналіз; самостійно обґрунтовувати висновки, надавати практичні рекомендації за результатами проведеного дослідження, дотримуючись принципу академічної доброчесності.

Мета – виявити рівень засвоєння магістрантом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю у відповідності підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти вимогам освітнього стандарту, освітньо-професійної програми (ОПП), що є підставою для присвоєння здобувачу відповідної кваліфікації і видачі диплома.

Кваліфікаційна робота має відповідати таким вимогам:

– висвітлювати проблему, що розроблена недостатньо, або певний аспект

відомої проблеми, тобто бути актуальною;

- мати чітку побудову і логічну послідовність викладу матеріалу;
- ґрунтуватись на використанні адекватних меті дослідження методів;
- містити переконливу аргументацію за допомогою графічного матеріалу, табличних засобів узагальнення даних;
- приводити до обґрунтованих рекомендацій і доказових висновків.

Кваліфікаційна робота передбачає:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних знань здобувачів вищої освіти;
- оволодіння навичками самостійної роботи з конкретними методиками для отримання емпіричного матеріалу;
- узагальнення практичного досвіду, вироблення вмінь якісного і статистичного опрацювання одержаних даних;
- використання теоретичних джерел, вміння критично їх оцінювати;
- поглиблене вивчення певної проблеми;
- одержання нових наукових результатів, розробка практичних рекомендацій, узагальнення та розвиток сучасних теоретичних ідей;
- якісне оформлення роботи, чітке, логічне, грамотне формулювання думок, аргументований, стислий, доступний стиль викладу.

Зміст процесу підготовки кваліфікаційної роботи передбачає: закріплення і поглиблення знань, отриманих здобувачами другого (магістерського) рівня в процесі навчання; залучення до самостійної наукової роботи; формування навичок системного аналізу джерел і матеріалів; набуття досвіду чітко і послідовно у письмовому вигляді викладати теоретичні положення і обґрунтовувати результати емпіричних досліджень; розвиток умінь аналізувати і узагальнювати матеріал, формулювати висновки.

Теми кваліфікаційних робіт повинні відповідати сучасному станові педагогічних досліджень, бути достатньо складними, глибокими і, водночас, відповідати індивідуальним схильностям та інтересам магістрантів.

Магістранти самостійно обирають тему кваліфікаційної роботи, формулюють та узгоджують її з науковими керівниками. Тема набуває чинності після обговорення та схвалення на засіданні випускової кафедри з подальшим затвердженням Наказом ректора університету.

Обираючи тему кваліфікаційної роботи, доцільно враховувати її актуальність, новизну та можливість проведення запланованих досліджень у конкретних реальних умовах за час, відведений на виконання цієї роботи.

Назва теми має бути інформативною, лаконічною, висвітлювати суть досліджуваної проблеми, вказувати на мету та завершеність досліджень. Формулювання теми відображає предмет роботи та має визначальний вплив під час вибору теорії та методу, тож повинно бути конкретним. Не слід формулювати назву “Деякі питання...”, “Дослідження деяких аспектів...”, “До питання...”: надмір узагальнені формулювання не відображають суті проблеми. Стилiстичне формулювання назви теми має бути ретельно проаналізоване. Тема має бути сформульована в одному розповідному реченні.

Керівництво магістерськими роботами здійснюється викладачами випускової кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи – професорами, доцентами (докторами, кандидатами наук). Керівник призначається кафедрою з урахуванням побажань магістранта.

1.2 Етапи процесу виконання кваліфікаційної роботи

Організаційно процес підготовки магістерського наукового дослідження складається з таких етапів:

– підготовчого, що полягає у виборі магістрантом теми та отримання індивідуального завдання від керівника роботи щодо вивчення питань, які

необхідно розв'язати (ознайомлення зі станом проблеми, добір фактичного матеріалу, проведення необхідних досліджень тощо);

– основного, який починається одразу після затвердження теми дослідження та отримання консультацій і завершується не пізніше, ніж за три тижні до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії. На цьому етапі робота повинна бути повністю виконана й перевірена керівником;

– завершального, який передбачає проходження перевірки на плагіат, отримання відгуку керівника, рецензій на кваліфікаційну роботу, візи завідувача випускової кафедри про допуск до захисту, подання роботи до екзаменаційної комісії, захист кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Етапи та терміни виконання магістерського наукового дослідження

№ з/п	Назва та зміст етапу	Термін виконання
<i>Підготовчий</i>		
1.	Розробка тем кваліфікаційних робіт, закріплення тем за магістрантами, призначення керівників	Протягом першого місяця навчання
<i>Основний</i>		
2.	Отримання магістрантом (-кою) методичних вказівок та рекомендацій щодо виконання та оформлення роботи	Впродовж року
3.	Опрацювання наукових джерел, складання робочого плану кваліфікаційної роботи і затвердження його науковим керівником	Протягом перших двох місяців навчання

4.	Написання теоретичних розділів кваліфікаційної роботи	Протягом першого року навчання
5.	Підготовка і проведення емпіричного дослідження / експерименту	Протягом 2-3 семестрів
6.	Узагальнення результатів дослідження, написання висновків та оформлення кваліфікаційної роботи, подання науковому керівникові на перевірку	Не менше, ніж за два місяці до захисту
<i>Завершальний</i>		
7.	Проходження перевірки роботи на плагіат	До передзахисту
8.	Проведення попереднього захисту робіт	Не пізніше, ніж за три тижні до захисту
9.	Оформлення роботи відповідно до Національних стандартів і технічних вимог, подання роботи науковому керівникові для підготовки відгуку та на рецензування, подання переплетеного примірника кваліфікаційної роботи на кафедру	Не пізніше, ніж за 10 днів до захисту
10.	Передання та реєстрація кваліфікаційної роботи, відгуку наукового керівника, рецензій та інших супровідних документів в деканат для Екзаменаційної комісії	Не пізніше, ніж за 5 днів до захисту
11.	Захист кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії	За графіком підсумкової атестації

РОЗДІЛ 2

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1 **Методологія і методи наукового дослідження**

Успішність виконання магістерської роботи великою мірою залежить від уміння вибрати найрезультативніші методи дослідження, оскільки саме вони дозволяють досягти поставленої у роботі мети.

Кваліфікаційна робота повинна висвітлювати **методологічні основи дослідження** за такими **напрямами**:

- вивчення наукових праць відомих ученик, які застосовували загальнонаукову методологію для вивчення конкретної галузі науки;
- аналіз наукових праць провідних учених, які одночасно із загальними проблемами своєї галузі досліджували питання даної галузі;
- узагальнення ідей науковців, які безпосередньо вивчали дану проблему;
- проведення досліджень специфічних підходів для вирішення цієї проблеми професіоналами-практиками, які не лише розробили, а й реалізували на практиці свої ідеї;
- аналіз концепцій у даній сфері наукової і практичної діяльності українських учених і практиків;
- вивчення наукових праць зарубіжних учених і практиків.

Методологічні положення і принципи повинні бути продемонстровані в роботі через своє тактичне втілення в наступних підходах і методах дослідження.

Загальнонаукові підходи

Системний. Орієнтація на системний підхід у дослідженні (структура, взаємозв'язки елементів та явищ, їх супідрядність, ієрархія, функціонування,

цілісність розвитку, динаміка системи, сутність та особливості, чинники та умови) виправдана тоді, коли ставиться завдання дослідити сутність явища, процесу. Об'єкт, що аналізується, розглядається як певна множина елементів, взаємозв'язок яких зумовлює цілісні властивості цієї множини. Основний акцент робиться на виявленні різноманітності зв'язків і відношень, що мають місце як усередині досліджуваного об'єкта, так і у його взаємодії із зовнішнім середовищем. Властивості об'єкта як цілісної системи визначаються специфікою його структури, особливими системотворчими, інтегративними зв'язками досліджуваного об'єкта.

Системний принцип дає змогу визначити стратегію наукового дослідження.

Структурно-функціональний. Суть полягає у виділенні в системних об'єктах структурних елементів (компонентів, підсистем) і визначенні їхньої ролі (функцій) у системі. Елементи і зв'язки між ними створюють структуру системи. Кожний елемент виконує свої специфічні функції, які «працюють» на загальносистемні функції. Структура характеризує систему в статичності, функції – у динаміці. Структуризація об'єкта – необхідна умова його вивчення. Вона дозволяє виділити, а потім описати суттєві складові об'єкта – елементи, підсистеми, компоненти, зв'язки, властивості, функції та ін.

Діяльнісний. Методологічний принцип, основою якого є категорія предметної діяльності людини (групи людей, соціуму в цілому). Діяльність – форма активності, що характеризує здатність людини чи пов'язаних з нею систем бути причиною змін у бутті. Діяльність – це специфічна професійна, наукова, навчальна тощо форма активності людини, у якій вона досягає свідомо поставлених цілей, що формуються внаслідок виникнення певних потреб

Синергетичний (синергійний). Сутність підходу полягає в дослідженні процесів самоорганізації та становлення нових упорядкованих структур. У сферу його вивчення потрапляють нелінійні ефекти еволюції систем будь-якого типу, які передбачають множинність сценаріїв подальшого розвитку. З

позицій С.п. методами можна вивчати розвиток складноорганізованих систем: ідея нелінійності включає багатоваріантність, альтернативність шляхів еволюції та її незворотність. За допомогою С.п. вивчають дисипативні (нестійкі, слабоорганізовані) складні системи. Інструментарій С.п. дає змогу визначити, що:

-складноорганізованим системам неможливо нав'язати напрями і шляхи розвитку, можливо лише сприяти (через слабкі впливи) процесу самоорганізації;

-складна нелінійна система в процесі розвитку проходить через критичні точки (точки біфуркації), в яких відбувається розгалуження системи через вибір одного з рівнозначних напрямів її подальшої самоорганізації.

Синергетика як теорія самоорганізації дає ключ до розуміння не лише механізмів нестабільності, а й механізмів стійкості складних систем.

Теоретичні методи

Аналіз - метод дослідження, за допомогою якого досліджуване явище або процес подумки розчленовуються на складові елементи з метою вивчення кожного окремо. Різновидами аналізу є класифікація й періодизація.

Синтез - метод дослідження, що припускає уявне поєднання складових частин або елементів досліджуваного об'єкта, його вивчення як єдиного цілого. Методи аналізу й синтезу взаємозв'язані, їх однаково використовують у наукових дослідженнях.

Індукція - це рух думки (пізнання) від фактів, окремих випадків до загального положення. Індукція приведе до загальних понять і законів, які можуть бути покладені в основу дедукції.

Дедукція - рух думки (пізнання) від загальних тверджень до тверджень про окремі предмети або явища. За допомогою дедуктивних висновків «виводять» певну думку з інших думок.

Аналогія - спосіб отримання знань про предмети і явища на підставі того, що вони мають подібність із іншими; міркування, у якому з подібності досліджуваних об'єктів у деяких ознаках робиться висновок про їхню подібність і в інших ознаках.

Аксиоматичний - деякі твердження (аксіоми, постулати) приймаються без доказів і потім за певними логічними правилами з них виводяться інші знання.

Гіпотетичний - базується на розробленні гіпотези, наукового припущення, що містить елементи новизни й оригінальності. Гіпотеза повинна повніше й краще пояснити явища й процеси, підтверджуватися експериментально й відповідати загальним законам діалектики й природознавства.

Формалізація - основні положення процесів і явищ подають у вигляді формул і спеціальної символіки.

Абстрагування - відволікання від другорядних фактів з метою зосередитися на найважливіших особливостях досліджуваного явища.

Ранжирування - процес виокремлення найважливіших ознак за рангом, виключаючи все другорядне на конкретному етапі, що істотно не впливає на розглянуте явище.

Узагальнення - встановлення загальних властивостей і відносин предметів і явищ; визначення загального поняття, у якому відбиті істотні, основні ознаки предметів або явищ даного класу. Разом з тим узагальнення може виражатися у виділенні не істотних, а будь-яких ознак предмета або явища. Цей метод наукового дослідження опирається на філософські категорії загального, особливого й одиничного.

Історичний - дозволяє досліджувати виникнення, формування й розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з метою виявлення внутрішніх й зовнішніх зв'язків, закономірностей й протиріччя. Цей метод дослідження використовується переважно в суспільних і, головним чином, в історичних науках. У прикладних же науках він застосовується, наприклад,

при вивченні розвитку й формування тих або інших галузей науки й техніки.

Моделювання - метод теоретичного та практичного опосередкованого пізнання, коли суб'єкт замість безпосереднього об'єкта пізнання вибирає чи створює схожий із ним допоміжний об'єкт-замісник (модель), досліджує його, а здобуту інформацію переносить на реальний предмет вивчення.

Класифікація - багатоступінчатий, послідовний поділ досліджуваної системи з метою систематизації, поглиблення й отримання нових знань щодо її побудови, складу елементів, підсистем, компонентів, особливостей внутрішніх і зовнішніх зв'язків.

Емпіричні методи наукового дослідження

Метод опитування. Опитування — метод збирання вербальної інформації про досліджуваний об'єкт під час безпосереднього або опосередкованого спілкування дослідника з респондентом. Воно призначене для виявлення конкретних фактів за допомогою великого кола осіб. Опитування можуть бути заочними та очними.

Заочне опитування (анкетування) передбачає збирання вербальної інформації за допомогою анкети (запитальника), яку респондент заповнює самостійно. Воно може бути роздатковим (респондент отримує анкету безпосередньо з рук дослідника), поштовим (розсилання анкет та отримання на них відповідей поштою), надрукованим у пресі (анкету пропонують заповнити читачеві газети чи журналу і надіслати в редакцію), та інтернет-анкетуванням (розповсюдження і збирання анкети здійснюється через електронний зв'язок).

Очне опитування (інтерв'ю) передбачає збирання первинної вербальної інформації під час безпосереднього цілеспрямованого спілкування інтерв'юера (дослідника) з респондентом, в процесі якого дослідник сам ставить запитання, передбачені дослідженням, та фіксує отримані відповіді. За типом респондентів розрізняють інтерв'ю з пересічним респондентом, інтерв'ю з відповідальною особою (менеджером, керівником тощо) та

інтерв'ю з експертами.

Метод спостереження. Спостереження — планомірне цілеспрямоване сприйняття явищ, результати якого в тій чи іншій формі фіксуються дослідником і згодом перевіряються. Спостереження ефективно використовується у дослідженнях поведінки окремих індивідів, соціальних груп, спільнот. Найчастіше застосовується в комплексі з іншими методами.

За ступенем формалізації виділяють структуроване спостереження (з наявністю чіткого плану, спеціальних документів для реєстрації фактів, подій, явищ) та неструктуроване спостереження (коли дослідник сам на місці вирішує, на що звернути увагу, що фіксувати). *За ступенем участі спостерігача* у дослідженні можна виділити включене та невключене спостереження. У включеному спостереженні дослідник сам певною мірою є учасником досліджуваного процесу. У невідключеному спостереженні дослідник знаходиться поза процесом чи явищем, яке він вивчає.

Метод аналізу документів. Аналіз документів дає змогу побачити важливі сторони соціальної дійсності в цілому та освітнього середовища зокрема. *Документи* — це джерела, які містять інформацію про соціальні факти і явища суспільного життя, а також соціальні суб'єкти, що функціонують у суспільстві.

За формою фіксації інформації розрізняють письмові документи (архівні матеріали організацій і установ, архіви машинописних даних, наукові публікації, преса, особистісні документи — листи, автобіографії, щоденники тощо), статистичні дані (цифрова форма викладу), іконографічна документація (кіно-, відео-, фотоматеріали, картини), фонетичні документи (аудіозаписи).

У науково-педагогічних дослідженнях найпоширенішими методами аналізу документів є традиційний (класичний) і формалізований (контент-аналіз). Під традиційним аналізом розуміють усю багатоманітність розумових операцій, спрямованих на інтеграцію інформації, що міститься в документі з певного погляду, застосованого дослідником в кожному конкретному випадку.

Контент-аналіз — це метод якісно-кількісного аналізу масиву документів з метою одержання об'єктивної, систематизованої і узагальненої інформації про об'єкт дослідження. Процедура контент-аналізу полягає в алгоритмізованому виділенні в тексті певних елементів змісту, що цікавить дослідника, класифікації виділених елементів у відповідності з концептуальною схемою, наступним її підрахунком і якісним представленням результатів. Контент-аналіз застосовують з метою обробки й уточнення даних, що їх отримано за допомогою інших методів як у соціально-психологічних, так і психолого-педагогічних дослідженнях, вивчення явищ педагогічної дійсності, аналізу наукової літератури з проблеми тощо.

Метод експерименту. Метод педагогічного експерименту відносять до основних для педагогічної наук, особливо при написанні кваліфікаційних робіт за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Педагогічний експеримент відноситься до комплексних технологій дослідження. В ньому можуть бути використані різноманітні психолого-педагогічні методи, що включають спостереження, інтерв'ю, бесіди, анкетні опитування, що діагностують завдання, створення спеціальних ситуацій, моделювання та ін.. Вибір методів визначається змістом і характером поставлених цілей і завдань, методологічними установками і конкретними умовами експерименту.

Метод фокусованого групового інтерв'ю. Фокусоване групове інтерв'ю — це якісно-кількісний метод збирання соціологічної інформації. Це не просто чергування запитань інтерв'юера і відповідей респондентів, а своєрідна дискусія. Особливістю методу фокусованого групового інтерв'ю є те, що дискусія має фокусований характер: тема дискусії, логіка і форма запитань визначаються заздалегідь і фіксуються в інструкції ведучому. Збирання інформації відбувається у процесі спостереження за обговоренням пропонувананих питань, а також за невербальною поведінкою.

Метод глибинного інтерв'ю. Особливістю глибинних інтерв'ю є їх тривалість, детальність, нестандартизованість, врахування невербальних сигналів таких як інтонації, жести, пози, підвищена увага до особистості респондента. Метою такого інтерв'ю є глибоке розкриття досліджуваного питання, з'ясування деталей, відкриття нового, а не лише оцінка вже відомих фактів. Часом лише в ході такого інтерв'ю можна отримати певну інформацію, яку респондент за інших умов не повідомить, а глибинне інтерв'ю може як спровокувати його на відвертість, так і надати можливість поставити перед респондентом певну проблему і досягти її правильного розуміння. Завданням інтерв'юера є надати можливість респонденту розповісти про свій внутрішній світ, переживання, уявлення тощо. Глибинне інтерв'ю ще називають клінічним, або нарративним. Глибинне інтерв'ю триває щонайменше 1,5 - 2 години. Часто дослідник повертається до того ж респондента для продовження розмови, уточнення деталей, поглиблення теми.

Окрім традиційних методів емпіричних досліджень студенти можуть розробляти, реалізовувати і оцінювати соціальні проекти, тренінги, проводити SWOT-аналіз діяльності закладів соціальних служб тощо. Вибір методу дослідження та інструментарію (анкети, питання інтерв'ю) узгоджується з науковим керівником.

2.2 Порядок обробки та групування інформації

Згідно з обраною темою кваліфікаційної роботи магістрант самостійно підбирає літературні джерела (книги, брошури, статті), офіційні документи, накопичує відомчі матеріали з теми дослідження та опрацьовує їх. Порядок роботи над літературними джерелами включає бібліографічний пошук літератури з теми дослідження, її вивчення, фіксацію початкових даних і їх використання у процесі наукового дослідження для створення нових знань.

Робота з друкованими та електронними джерелами інформації

передбачає застосування різних видів (аналітичних і синтетичних) читання тексту: загальне ознайомлення (ознайомлення зі змістом і швидкий перегляд джерела); уважне читання по розділах (виділення найважливішого тексту); вибіркоче читання тексту (перечитування найважливішого); складання плану прочитаного матеріалу (постановка проблем); виписка з прочитаного (повніше та чіткіше – цитата і бібліографічний опис із зазначенням тих сторінок, звідки взята цитата); оформлення картотек (бібліографічна картотека, картотека виписок, картотека рефератів, картотека іноземної літератури); зіставлення та критична оцінка прочитаного (запис зауважень).

У ході дослідження магістрант опрацьовує велику кількість літературних джерел, інформацію з яких неможливо запам'ятати чи виписати в повному обсязі, тому необхідно при її опрацюванні використовувати такі способи фіксації інформації: анотація; резюме; тези; реферат; цитата.

Анотація - стисла характеристика книги, статті, рукопису тощо. За своїм характером анотації можуть бути довідковими та рекомендаційними, тобто такими, які містять критичну оцінку твору. Виходячи з вимог до анотації, її обсяг – від декількох слів до 10-15 рядків.

Резюме - короткий підсумок прочитаного наукового твору, в якому містяться висновки та головні підсумки.

Тези - положення, які коротко викладають одну з основних думок наукового джерела. Тези подаються у формі логічних суджень. Тези поділяють на основні, прості та складні. Прості тези записують при першому ознайомленні з текстом (іноді їх записують у вигляді цитат). Основні тези часто створюються на основі простих, шляхом їх узагальнення, переробки й виключення окремих положень.

Цитата - дослівний уривок з твору певного автора, що наводиться для підтвердження або заперечення висловлюваної думки. Шляхом цитування слід оформлювати найважливіші фрагменти авторського тексту.

2.3 Вимоги до викладу кваліфікаційної роботи

Магістерська робота – це самостійна випускна науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень власної наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук и вирішувати конкретні наукові завдання.

Кваліфікаційна робота є самостійним науковим дослідженням студента, що виконується ним на завершальному етапі навчання. Вона, з одного боку, має узагальнюючий характер, а з іншого - самостійним оригінальним дослідженням магістранта. Виконання магістерської роботи повинне не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний належним чином вести науковий пошук, розпізнавати професійні та наукові проблеми, знати загальні методи і прийоми їх вирішення.

Зміст магістерської роботи характеризується певним ступенем абстрагування, активним застосуванням математичного апарату, засобів логічного мислення, комп'ютерних методів та математичної статистики.

Норми наукової комунікації чітко і суворо регламентують характер письмового викладення наукової інформації. Цей факт вимагає у висловлюваннях особистої думки уникати застосування особового займенника «я», переважно використовувати пасивні конструкції і це виправдано, бо будь-яке наукове дослідження вимагає об'єктивності наведеної інформації.

Для викладу матеріалу роботи характерні аргументованість суджень та точність приведених даних. Орієнтуючись на читачів з високою професійною підготовкою, автор включає в свій текст увесь знаковий апарат (таблиці, формули, рисунки, діаграми, схеми, графіки тощо), тобто все те, що складає мову науки.

Магістерська робота повинна:

- відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема бути актуальною;
- відбивати як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність використання яких всебічно обґрунтовується у кожному конкретному випадку їхнього використання;
- містити принципово новий матеріал, що включає опис нових фактів, явищ і закономірностей або узагальнення раніше відомих положень з інших наукових позицій або у зовсім іншому аспекті;
- передбачати елементи наукової полеміки; наводити вагомі й переконливі докази на користь обраної концепції, всебічно аналізувати і доказово критикувати протилежні їй точки зору. При визначенні особливостей магістерської роботи слід виходити з того, що магістерська робота - це самостійна робота науково-дослідного характеру, виконання, написання та захист якої є перевіркою готовності студента до майбутньої професійної діяльності.

Магістерська робота подається у вигляді, який дозволяє зробити висновок, наскільки повно відображені та обґрунтовані положення, висновки та рекомендації, які містяться в роботі, їх новизна і значимість. Сукупність отриманих у такій роботі результатів повинна свідчити про наявність у її автора первинних навичок наукової роботи. Магістерська робота є специфічним видом наукової роботи. Перш за все, її відрізняє від інших наукових робіт те, що вона виконує кваліфікаційну функцію. У зв'язку з цим, основне завдання її автора полягає в тому, щоб продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації та вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Магістерська робота закріплює отриману інформацію у вигляді текстового та ілюстративного матеріалу, в яких студент-магістрант упорядковує за власним розсудом накопичені наукові факти та доводить наукову цінність або практичну значимість тих чи інших положень. Магістерська робота відображає як

загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність яких обґрунтовується в кожному конкретному випадку їх використання.

Зміст магістерської роботи в найбільш систематизованому вигляді фіксує як вихідні передумови наукового дослідження, так і весь його хід, а також отримані при цьому результати. Причому тут не просто описуються наукові факти, а й проводиться їх всебічний аналіз, розглядаються типові ситуації, відповідно до обраної теми.

РОЗДІЛ 3

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1 Структура кваліфікаційної роботи

3.1.1 Вимоги до структури

Композиція й оформлення кваліфікаційної роботи дають змогу оптимально структурувати матеріал і найліпше донести ідею дослідження, його результати й висновки до читача.

За своєю структурою кваліфікаційна робота, як правило, складається з:

- **титульної сторінки** визначеного зразка (Див. Додаток А);
- **анотації та ключових слів** (українською і англійською мовами) до однієї сторінки;
- **змісту;**
- **переліку умовних позначень і скорочень** (за необхідності);
- **вступу;**
- окремих **розділів**, що складаються з підрозділів і завершуються висновками;
- **загальних висновків;**
- **списку використаних джерел** (у тому числі закордонних видань – мовою країн Європейського Союзу);
- **додатків** (таблиць, діаграм, ілюстрацій, документів, розрахунків, методичних розробок, моделей, макетів, виробів тощо. – за необхідності).

В **анотації** лаконічно викладають головний зміст роботи, називають застосований комплекс методик, зазначають головні результати досліджень та їхню практичну спрямованість, що дає змогу оцінити оригінальність та вагомість проведеного дослідження.

Після анотації наводять **ключові слова** (слово або стійке словосполучення, яке має смислове інформаційне навантаження). Ключові слова (від трьох до семи) подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому.

Зміст: назви розділів та підрозділів та номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Зміст зручно оформляти у вигляді таблиці з двох стовпчиків, один із яких містить назви розділів, підрозділів, а інший – нумерацію сторінок; зовнішні межі (рамки) таблиці не відображають.

3.1.2 Вступ

У **Вступі** (4-6 сторінок) коротко характеризують проблему, стан її теоретичного та практичного дослідження, актуальність та аргументують доцільність проведення певних досліджень.

Вступ повинен мати таку структуру:

- обґрунтування актуальності теми;
- характеристика ступеня вивченості теми в спеціальній науковій літературі;
- визначення об'єкта та предмета дослідження;
- визначення мети та завдань дослідження;
- обґрунтування гіпотези дослідження (за необхідності);
- огляд джерельної бази дослідження;
- характеристика методології дослідження;
- обґрунтування практичного значення отриманих результатів, дані про їх апробацію, публікації тощо.

Актуальність теми – обґрунтування актуальності досліджуваної проблеми, її соціальної, педагогічної значущості. Висвітлення актуальності теми повинно бути небагатослівним: достатньо в межах однієї сторінки викласти значення теми дослідження. Окремо визначається ступінь розробленості досліджуваної проблеми у науковій літературі.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, і обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, це певна частина чи аспект об'єкта, які безпосередньо досліджуються.

Обираючи тему роботи, об'єкт і предмет досліджень, слід враховувати не лише актуальність та особистий інтерес магістранта до її вивчення, а й реальні можливості забезпечення умов виконання практичної частини кваліфікаційної роботи в процесі безпосереднього проведення дослідження.

Далі формулюють мету і завдання дослідження, які потрібно вирішити для досягнення поставленої мети.

Смислова точність і лаконічність є головними вимогами до формулювання мети, об'єкта й предмета дослідження. Назва теми повинна відповідати меті роботи, її об'єкту й предмету, але не дублювати їх.

Мета як запланований результат відображає спрямованість досліджень і за змістом відповідає темі роботи, але дослівно її не повторює. Формулюючи мету, не слід писати “Вивчення...”, “Дослідження...”, оскільки ці слова відповідають засобу досягнення мети, а не самій меті.

Завдання дослідження мають включати як теоретичний, так і практичний аспекти роботи, мають чітко показувати, що має бути зроблене (які теоретичні аспекти проаналізовані, які теоретичні підходи будуть порівнюватися, як будуть отримані емпіричні дані, які сталі та змінні мають бути враховані, які способи аналізу повинні бути застосовані для опрацювання отриманих даних, які рекомендації, програми, проекти тощо мають бути розроблені на основі отриманих даних тощо).

Важливо враховувати, що залежно від типу дослідження, яке проводиться в кваліфікаційній роботі (пошукове, аналітичне або експериментальне), формулюють і гіпотези різного типу: структурно-описова, функціонально-описова або пояснювальна.

Гіпотеза дослідження є науковим припущенням, яке висуває здобувач вищої освіти для пояснення певного явища, що потребує перевірки

дослідним або теоретичним шляхом. Зазвичай гіпотеза – це певна ідея, що має імовірнісний характер. Тому для її підтвердження магістрант шукає нові наукові факти, ставить експеримент та аналізує його результати.

За необхідності може бути додано *опис джерельної бази* дослідження, до якої входять матеріали, розподілені на декілька тематичних груп (наприклад: нормативно-правові акти; інтерпретаційні/інтерпретаційно-дослідницькі джерела; дидактичні джерела, довідково-статистичні джерела тощо). Опис містить короткий перелік використаних джерел кожної групи із вказівкою результату їхнього використання.

Магістрант розробляє і описує конкретну процедуру і техніку дослідження, що, у свою чергу, включає визначення методів дослідження і обробки результатів.

Методи дослідження характеризують перелік методів, використаних для досягнення мети кваліфікаційної роботи. Вони використовуються як інструмент, завдяки якому досягається визначена мета роботи. Перераховувати ці методи треба відповідно до змісту роботи, коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось із застосуванням кожного методу, щоб підтвердити логічність і доцільність їх вибору.

Усі дослідницькі методи можна розділити на: теоретичні методи та методи збору емпіричної інформації (спостереження, експеримент, тести, опитування, анкетування, інтерв'ю, аналіз продуктів діяльності тощо). Від цих двох груп наукових методів слід відрізнити *методи обробки наукових даних* (якісні і кількісні, серед останніх – методи математичної статистики).

Обґрунтований вибір методів спирається, перш за все, на розуміння специфіки об'єкту і предмету дослідження, а ось вже конкретні методики визначаються поставленими задачами і умовами проведення дослідження. Обґрунтування вибору методів дослідження наводиться в програмі дослідження, виходячи з теоретичної моделі дослідження, розробленої автором роботи.

Коротка характеристика групи (вибірки) досліджуваних – опис кількості досліджених осіб та інших важливих для дослідження особливостей. У разі проведення дослідження на репрезентативній вибірці слід подати розрахунки вибірки та її обґрунтування.

База дослідження – це установа, де відбувалась експериментальна робота, передбачена завданнями дослідження (проводилось анкетування, тестування, педагогічний експеримент тощо).

Практичне значення дослідження містить коротку анотацію нових наукових положень, запропонованих здобувачем вищої освіти особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати, що одержано вперше, що удосконалено або уточнено. Треба подати відомості про використання результатів дослідження або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів дослідження: вказується, на яких наукових конференціях, семінарах оприлюднено результати дослідження.

Публікації: наводять перелік усіх публікацій, що висвітлюють здобутки здобувача, опубліковані за темою кваліфікаційної роботи.

Структура кваліфікаційної роботи розкриває її структурні елементи. Наприклад, вступ, два розділи, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Необхідно вказати повний обсяг сторінок кваліфікаційної роботи, кількість уміщених таблиць і рисунків, кількість самостійних сторінок тексту, які вони займають, а також кількість найменувань, зазначених у списку використаних джерел.

3.1.3 Основна частина кваліфікаційної роботи

Основна частина повинна відповідати таким вимогам:

- в основній частині, поділеній на окремі розділи, розкривається зміст теми дослідження; у кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені покликаннями на джерела, твердження різних авторів, результати анкетувань, експериментів,

аналітичних даних, практичного досвіду тощо;

- положення й твердження автора мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї;

- кожний розділ роботи необхідно завершувати висновками, а після завершення дослідження формулюються загальні висновки щодо всієї роботи в цілому;

- основна частина кваліфікаційної роботи складається, як правило, з 2-3 *розділів*. Зміст розділів повинен відповідати темі кваліфікаційної роботи та повністю її розкривати. Назви розділів не повинні збігатися з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен викладатися логічно, лаконічно та аргументовано та відповідати вимогам, які ставляться до кваліфікаційних робіт.

Кожен розділ може містити 3-4 підрозділи. Надмірне дроблення матеріалу ускладнює його сприймання. Бажано розмір розділів та підрозділів робити співмірними. Кожен розділ починають з нової сторінки. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів та узагальнень, уникаючи повторів тексту розділу.

Зокрема, у *першому розділі (теоретичному)* подають аналіз вітчизняної та закордонної літератури за темою (до 20-30 % обсягу роботи), відомості про проведені теоретичні або експериментальні дослідження. Назва цього розділу повинна змістовно відображати сутність проблеми, яка розглядається в кваліфікаційній роботі. Аналізуючи літературні дані, потрібно розглянути різні погляди на проблему та висловити власне ставлення до тих чи інших положень. Дотримуючись принципів наукової етики, необхідно перевірити відповідність посилань і цитувань. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно доцільності проведення подальших досліджень у цій галузі. Бажано представити власну теоретичну модель розв'язання поставленої проблеми, а не просто переповісти погляди і підходи інших вчених.

Окрім, цього, у теоретичній частині, зазвичай, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, розробляють загальну методологічну базу проведення дослідження, представляють матеріали апробації або валідизації методик, результати пілотажного дослідження (у випадку їх проведення).

У теоретико-методологічному (першому) розділі

бажано:

- охарактеризувати стан проблеми в науково-педагогічному дискурсі;
- подати коротку характеристику поняттєво-термінологічного апарату дослідження;
- визначити методологічні підходи;
- на підставі теоретичного узагальнення подати опис та обґрунтування педагогічних умов, що можуть сприяти підвищенню ефективності роботи у закладі освіти відповідно до проблеми дослідження.

У розділі/розділах *практичної частини* дослідження описують власне емпіричні чи експериментальні дослідження та їхні результати. Подають детальний опис досліджуваної групи чи вибірки, обґрунтовують добір методик дослідження та окремих методів, які застосовувалися у процесі роботи, а також експерименту і описують етапи експерименту та їхню послідовність.

У **другому (аналітичному) розділі** міститься узагальнення магістрантом емпіричного матеріалу дослідження, зміст якого відображає стан розв'язання проблеми дослідження у практиці сучасної вищої освіти.

У цьому розділі магістрантами використовується матеріал із освітньої діяльності конкретного закладу освіти, який представляє магістрант (можливо, працює) та де планується проведення експериментальної роботи.

В аналітичному (другому) розділі бажано:

подати матеріал із досвіду роботи за напрямом дослідження конкретного закладу (де, можливо, проходив практику чи працює магістрант).

Третій розділ кваліфікаційної роботи – практичний, у якому висвітлюються результати апробації теоретичних припущень дослідження. У разі необхідності (якщо це вимагається темою, об'єктом, предметом, метою й завданнями дослідження) проводиться експериментальна перевірка наведених у кваліфікаційній роботі тверджень.

Наведений у розділі матеріал повинен мати теоретичне методичне обґрунтування. У цьому розділі кваліфікаційної роботи магістрант презентує навички щодо реалізації себе як майбутнього фахівця.

У практичному (третьому) розділі подають лише опис результатів роботи, великі за обсягом матеріали (таблиці, що перевищують 1 сторінку; програми експериментальної роботи) варто перенести у Додатки. А тут подати текст, який дозволить репрезентувати методичний доробок магістранта із теми дослідження.

Магістрант має право провести апробацію методичних розробок у відповідних закладах чи установах, попередньо погодивши програму роботи з їх керівниками. Експертиза перебігу й результатів апробації здійснюється керівником закладу, який затверджує звіт про проведене дослідження. Звіт є додатком до кваліфікаційної роботи.

Опис процесу дослідження повинен бути інформативним щодо особливостей побудови дослідження, застосованих методик та послідовності їхнього подання, умов, за яких проводилося дослідження. Слід обґрунтувати вибір методів та методик: пояснити, чому обрано той чи інший метод чи

методику. Якщо автором кваліфікаційної роботи розроблено методику (опитувальник, анкету, експеримент тощо), слід представити дані, які підтверджують її надійність та валідність. Загальновідомі методики не потребують детального опису. Набір методик, які використовувалися у дослідженні, подають у Додатках.

Аналіз отриманих результатів виконують із застосуванням методів статистичного опрацювання результатів, які обирають згідно з метою, завданнями і специфікою дослідження. Якщо неможливо застосувати засоби статистики, виконують змістовний аналіз даних. Адекватність застосованих методів статистичного аналізу відображає рівень теоретико-методологічної підготовки магістранта.

Саме організація дослідження, методологічна його розробка й аналіз отриманих даних відображають здатність оперувати теоретичними знаннями, застосовувати їх на практиці та робити самостійний аналіз.

Пояснюючи отримані результати, наводять дані якісного аналізу (у відсотках або усереднених результатах) за методикою (методиками), що вимірюють предмет дослідження. Детальний якісний аналіз результатів, отриманих за допоміжними методиками, зайвий. Описують результати, отримані за допомогою якісного та кількісного (статистичного) аналізу та обов'язково їх пояснюють на основі обраної теоретичної платформи, порівнюючи з даними, наведеними в аналізованих у теоретичному розділі роботи дослідженнями вчених.

В аналітичній частині роботи порівнюють отримані результати із аналогічними літературними даними й аналізують збіги і відмінності або негативні результати, оцінюючи, чи вдалося виконати завдання дослідження і досягнути мети і наскільки підтвердилися гіпотези.

3.1.4 Висновки, список використаних джерел, додатки

Кожен розділ має бути завершений короткими узагальнюючими висновками.

Загальні висновки

Логічним завершенням кваліфікаційної роботи є формування загальних висновків. Головна їх мета – узагальнити підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Дуже важливо, щоб вони максимально відповідали поставленим завданням.

У висновках необхідно відображати не тільки те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й можливі недоліки та проблеми, а також сформулювати конкретні рекомендації та пропозиції щодо їх усунення. У висновках слід наголошувати на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтовувати достовірність результатів дослідження, викладати рекомендації щодо вирішення порушених проблеми, удосконалення підходів до їх подальшого вивчення. У стислій формі, з логічною послідовністю викладаються зроблені автором узагальнення і висновки. Доцільно висловити власне бачення подальших перспектив дослідження проблеми. Неприпустимо дослівно повторювати текст розділів (висновків за розділами). На основі отриманих в роботі результатів та узагальнених висновків можуть бути представлені розроблені магістрантом практичні рекомендації для фахівців .

Обсяг висновків, як правило, становить 2-4 сторінки.

Список використаних джерел містить побудований в алфавітному порядку перелік проаналізованої і використаної літератури. Список використаних джерел може включати як надруковані, так і електронні видання, видання іноземною мовою тощо.

Додатки призначені для вивільнення основної частини кваліфікаційної роботи від громіздких відомостей, що ускладнюють її сприйняття. В додатки виносять таблиці допоміжних цифрових даних, математичні розрахунки,

інструкції, методики, нормативні документи та інший матеріал, що підтверджує основні положення кваліфікаційної роботи.

3.2 Вимоги до оформлення тексту кваліфікаційної роботи

Мова і стиль

Оскільки кваліфікаційна робота є науковим дослідженням, мовне оформлення тексту повинне відповідати головним вимогам наукового викладу. Для наукового тексту притаманний формально-логічний спосіб викладення матеріалу, смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Об'єктивність викладу матеріалу забезпечується також і вказівками на джерело повідомлення чи певної думки. У процесі мовного оформлення слід дотримуватися смислової точності та ясності викладу як провідних умов науковості інформації.

Структура роботи повинна відповідати її змісту: виділення розділів, підрозділів, пунктів спрямоване на висвітлення головної ідеї і підпорядковане внутрішній логіці роботи. Слід стежити, щоб стрижнева ідея роботи не губилася десь у хащах розділів та підрозділів, а її головна думка червоною ниткою проходила через увесь текст.

У сучасній науковій літературі особовий стиль викладення матеріалу змінюють на безособовий: займенник “Я” не вживається, а займенник “ми” поступово виходить із ужитку. Безособовий стиль полягає у таких формулюваннях: “Можна вважати..., виявлено..., доведено..., розроблений комплексний підхід...”. Не рекомендують вживати слова та вислови, які не відповідають науковому стилю мовлення. Важливо слідкувати за точним вживанням наукових термінів (наприклад, не плутати відчуття з переживаннями, використовуючи вирази: «відчуття щастя», «відчуття самотності» тощо).

У кваліфікаційній роботі можна використовувати лише загальноприйняті скорочення. Якщо в роботі вжито маловідомі скорочення

чи символи, то їхній перелік слід подати окремим списком. “Список скорочень слів і термінів” друкують двома колонками: у лівій колонці в алфавітному порядку скорочення, у правій – їхню розшифровку (вміщують у Додатках).

Під час виконання магістерської роботи слід дотримуватися таких вимог:

- чіткість побудови та викладу матеріалу;
- логічна послідовність;
- переконливість і достатність аргументації;
- лаконічність і точність визначень та формулювань;
- конкретність результатів дослідження;
- адекватні засоби опрацювання даних (математична статистика, якісний аналіз);
- обґрунтованість висновків та рекомендацій;
- наявність числових даних результатів обстеження досліджуваних.

Вимоги до комп’ютерного набору

Кваліфікаційну роботу друкують з одного боку аркуша білого паперу А-4. Шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, відступ 1,25 см. Поля: праве - 10 мм, ліве - 30 мм, верхнє та нижнє – 20 мм).

Правила до оформлення тексту

Титульний аркуш залічують до загальної нумерації сторінок; номер сторінки на титульному аркуші не зазначають. Зазначають сторінки, починаючи з другої сторінки.

Сторінки нумерують у верхньому правому куті аркуша. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, рисунків подають цифрами без знака №.

Кожна структурна частина кваліфікаційної (дипломної) роботи (зміст, перелік умовних позначень, вступ, розділи, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) починається з нової сторінки та

озаглавлюється великими літерами, наприклад: ВСТУП, РОЗДІЛ, ДОДАТКИ. Розділ та його назва відцентруються відповідно до тексту роботи. Назви підрозділів подаються з абзацу.

Заголовки і підзаголовки виділяють від основного тексту зверху і знизу одним інтервалом.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, наприклад, перший підрозділ другого розділу. Підрозділ може містити пункти. Нумерація пунктів аналогічна до нумерації підрозділів, наприклад, другий пункт третього підрозділу першого розділу. Нумерацію і заголовки пунктів друкують у рядку основного тексту з абзацного відступу.

Наприклад:

1.3.2. Назва пункту

Вимоги до обсягу

Орієнтовний обсяг основної частини кваліфікаційної роботи для другого (магістерського) рівня вищої освіти – 60-80 сторінок. Обсяг роботи обраховується як кількість сторінок, на яких представлено текст роботи, починаючи від титульного листа до кінця загальних висновків.

До основного тексту не зараховуються сторінки зі списком використаних джерел, переліком умовних позначень і додатками, а також сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщені лише таблиці, схеми, рисунки (ці сторінки входять до загального обсягу тексту роботи). Загальний обсяг тексту кваліфікаційної роботи не регламентується. Сторінки всіх складових кваліфікаційної роботи підлягають наскрізній нумерації.

Джерела: 45–50 найменувань, серед них, як мінімум, 3 – іноземною мовою.

Співвідношення теоретичної і практичної частини: 40 % тексту повинна складати теоретична частина, 60 % – опис емпіричного дослідження.

Методики: мінімальна кількість – 2-3.

Досліджувані: за умови групового дослідження – мінімум 30-40 осіб, за умови індивідуального – 20-30 осіб. За неможливості зібрати належний обсяг даних, питання про зменшення групи досліджуваних вирішується на засіданні кафедри.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел і посилань

Список має бути оформлений згідно з Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

У тексті виноски позначаються квадратними дужками із вказівкою в них порядкового номера джерела за списком та через кому – номери сторінки, наприклад: [5, с. 15].

Оформлення таблиць, графіків, рисунків

Якщо в тексті випускної кваліфікаційної роботи або додатках містяться таблиці, графіки, рисунки або інші ілюстративні матеріали, то вони повинні бути оформлені відповідним чином. Зокрема, по-перше, в тексті повинно бути покликання на відповідну таблицю/графік/рисунок тощо. По-друге, кожна таблиця/графік/рисунок повинні бути пронумеровані та підписані (наприклад, таблиця 1. *Назва таблиці* (стислий опис представлених в таблиці даних), або рис. 1. *Назва рисунку* (стислий опис того, що зображено). Підписи таблиць розміщують над таблицями – слово Таблиця центрується по правому краю, назва таблиці по центру. Підписи графіків, діаграм та рисунків розташовують під відповідними зображеннями по центру. Під кожною таблицею має бути посилання на джерело із зазначенням сторінки/сторінок.

Оформлення додатків

Додатки оформляють як продовження кваліфікаційної роботи. Вони розміщуються після списку використаних джерел.

Кожен додаток повинен мати назву. Якщо їх декілька, то кожний розпочинається з нової сторінки і друкується жирним шрифтом, наприклад:

Додаток А

Програма педагогічного дослідження на тему (вказати тему)

Додаток Б

Порівняльні дані

Додаток В

Узагальнені результати опитування/Транскрипти/Таблиці тощо.

Увага! Додатки послідовно нумерують великими літерами української абетки, **виключаючи літери Г, Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ.**

Якщо у роботі єдиний додаток - він позначається літерою А.

Оформлення покликань у тексті роботи (захист інтелектуальної власності). Плагіат – це використання чужих слів, ідей, думок, результатів дослідження без належного покликання на автора. Плагіат є актом інтелектуальної крадіжки. Студентські роботи з ознаками плагіату (списування, відсутністю покликань чи переліку використаної літератури, рефератів з Інтернету тощо) автоматично призведуть до отримання незадовільної оцінки за роботу.

Покликання в тексті на інформацію чи думки, запозичені з інших джерел, є обов'язковими. Покликання оформляються також на будь-які веб-сторінки, ілюстративні матеріали (фотографії, рисунки тощо), статистичні дані чи результати соціологічних досліджень, матеріали з CD/DVD дисків. Якщо у роботі використовуються цитати з індивідуального інтерв'ю чи фокус-групової дискусії, то необхідно вказувати архів, де зберігаються ці матеріали.

Розділ 4

ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1 Перелік і порядок обов'язкових процедур, за умови успішного проходження яких кваліфікаційна робота допускається до захисту

Кваліфікаційна робота виконується за темою, затвердженою на засіданні кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи та наказом ректора.

Згідно графіка підсумкової атестації, передбачено наступні процедури:

1. Перевірка на плагіат. Проводить офіційно призначена особа.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Для перевірки кваліфікаційних робіт використовується ліцензійна система перевірки академічних текстів на виявлення текстових запозичень Strike Plagiarisms (система рекомендована Міністерством освіти та науки України для використання в закладах вищої освіти на основі укладеного з компанією Plagiat.pl Меморандуму). У разі порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти, він притягується до академічної відповідальності згідно Закону України «Про освіту».

Магістранту необхідно надіслати свою роботу в електронному вигляді (розділи основної частини і висновки) на e-mail адресу кафедри. За результатами перевірки видається протокол перевірки та висновок щодо наявності у роботі текстових запозичень, та приймається рішення щодо допуску роботи до захисту.

2. Проведення попереднього захисту робіт, на якому оцінюється готовність випускника до підсумкової атестації.

На попередній захист потрібно мати результати перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат, чорновий роздрукований примірник кваліфікаційної роботи та виступити з доповіддю за темою роботи та звітувати про результати апробації.

Попередній захист кваліфікаційної роботи на засіданні випускової кафедри дає можливість здобувачу відчутти і усвідомити сильні й слабкі сторони свого дослідження та ґрунтовно підготуватись до *основного захисту* перед членами ЕК. Попередній захист кваліфікаційної роботи – це усний виступ студента на спеціальному засіданні фахової кафедри, де він представляє науковий апарат, основні результати дослідження та шляхи їх отримання. Під час попереднього захисту студент повинен відповісти на питання членів кафедри щодо досліджуваної проблеми, у разі потреби студентові надаються необхідні зауваження та рекомендації. Процедура попереднього захисту передбачає представлення кваліфікаційної роботи (у роздрукованому вигляді), висновок наукового керівника про стан готовності роботи, призначення рецензентів та допуск здобувача освіти до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії. Попередній захист кваліфікаційних робіт проводиться не пізніше, ніж за три тижні до захисту робіт перед членами ЕК. Після попереднього захисту студенту відводиться час для остаточного доопрацювання та оформлення роботи.

3. Оформлення кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота оформлюється згідно вимог ДСТУ 3008-2015 „Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення" за методичними вказівками до виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Кваліфікаційна робота оформлюється у твердій палітурці (брошується). Порядок зшивання роботи: титульний аркуш, анотація, зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки (не

обов'язково).

Кваліфікаційна робота подається на кафедру у термін, передбачений графіком підсумкової атестації. До роботи додаються матеріали апробації, протокол аналізу звіту подібності, відзив наукового керівника.

У датованому та підписаному **відзиві** наукового керівника відображається:

- актуальність дослідження;
- ступінь наукового і практичного значення дослідження ;
- композиційна структура роботи;
- ступінь самостійності студента вирішувати наукові та практичні задачі;
- новизну поставлених у роботі питань та оригінальність їх вирішення;
- вміння використовувати літературні джерела ;
- ступінь оволодіння методами дослідження;
- повнота та якість розробки теми, в т.ч. якість і кількість зібраного матеріалу;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- висновки й узагальнення;
- можливість практичного застосування результатів бакалаврської роботи або окремих її частин;
- недоліки роботи (при наявності) ;
- особисті якості, якими відзначався студент протягом підготовки і написання бакалаврської роботи;
- висновок про те, якою мірою кваліфікаційна робота відповідає вимогам, що висувають до такого виду наукових робіт.

Науковий керівник оцінює кваліфікаційну роботу записом "Допускається до захисту", а в разі негативної оцінки — "До захисту не допускається". У випадках негативного висновку щодо допуску на захист це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника.

4. Направлення на рецензування.

Кваліфікаційні роботи рецензуються фахівцями, яких призначено і затверджено на засіданні кафедри. Рецензії додаються до кваліфікаційної роботи з підписами рецензентів у термін, передбачений графіком підсумкової атестації.

Рецензентом може бути висококваліфікований викладач фахової кафедри (кафедр факультету або університету), який має науковий ступінь і вчене звання, а також висококваліфіковані науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти із науковими ступенями і вченими званнями. Завдання рецензування — попередньо оцінити (остаточно робота оцінюється у процесі її захисту на засіданні Екзаменаційної комісії) теоретико-методологічний рівень підготовки випускника, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності, здатність формулювати висновки і пропозиції, що мають практичне значення. У рецензії слід розглянути та визначити :

- новизну постановки і розроблення задачі;
- використання наукових методів дослідження;
- обґрунтованість висновків і пропозицій;
- участь студента у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукових положень, ідей, методики дослідження;
- вміння студента чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал;
- самостійність, творчий підхід здобувача до осмислення теоретичного і практичного матеріалу;
- вміння користуватися працями класиків вітчизняної та світової науки, законами України, документами Уряду, іншими нормативно-правовими актами, бібліографічними джерелами;

- оформлення науково-довідкового апарату і роботи в цілому;
- зауваження та побажання щодо змістової частини роботи, оформлення.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у ЕК. Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по-батькові, місця роботи і посади, і завірити підписом та печаткою організації (якщо він працює в іншій установі). Зразок рецензії наведено у Додатку.

5. Допуск до захисту

Допуск робіт до захисту здійснюється зав. кафедрою у час, передбачений графіком підсумкової атестації. Магістранти, які не виконали дані вимоги, до процедури захисту не допускаються!

У кінцевому результаті до Екзаменаційної комісії для захисту **випускної кваліфікаційної роботи подаються:**

- кваліфікаційна робота, завізована завідувачем кафедри і підписана автором;
- висновок кафедри про допуск кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК;
- відзив наукового керівника наукової роботи;
- рецензії на кваліфікаційну роботу;
- звіт подібності як результат проходження роботи антиплагіатних процедур.

До ЕК можуть подаватись й інші матеріали, які характеризують наукову та практичну цінність даної роботи: друковані статті з теми дослідження, тези наукових доповідей, акти впровадження результатів роботи в практику та ін.

4.2 Процедура захисту кваліфікаційної роботи

Підготовка виступу. На захист в ЕК здобувач готує доповідь, яку можна побудувати двома шляхами: 1) відповідно поставленим завданням дослідження; 2) відповідно структурі наукової роботи. У виступі обов'язково

повинні висвітлюватися такі важливі питання кваліфікаційного дослідження:

- обґрунтування актуальності теми дослідження та стан її дослідження;
- визначення мети магістерської роботи, засобів її досягнення, конкретних завдань дослідження;
- розкриття сутності наукової та практичної значущості отриманих результатів дослідження;
- обґрунтування їхньої достовірності та значущості для теорії та практики, можливі шляхи подальшого використання;
- представлення найбільш вагомих результатів дослідження;
- аналіз і аргументування запропонованих методів вирішення наукової проблеми, порівняння їх з уже відомими;
- виклад зроблених автором узагальнень, висновків, рекомендацій;
- з якими труднощами довелось зіткнутися в процесі дослідження.

Доповідь має бути логічно побудована, а виклад матеріалу - структурованим і переконливим. Виступ студента має супроводжуватися презентацією (до 15 слайдів). Також для кращого сприймання присутніми матеріалу доповіді можна підготувати інший демонстраційний матеріал (плакати, таблиці з розрахунками, наукові публікації автора тощо), на який необхідно звертати увагу членів ЕК, коротко пояснюючи його зміст.

Оформлюючи презентацію, варто пам'ятати, що:

- на одному слайді слід розміщувати якнайменше інформації;
- розмір шрифту не повинен бути меншим, ніж 20;
- найменша тривалість показу одного слайду – 1,5 хвилини (виходячи з цього, можна розрахувати кількість слайдів для демонстрації).

Написавши текст виступу, потрібно адаптувати його до усного виголошення:

- замінити складні речення доповіді простими;
- уникати займенників, краще повторювати іменники;
- усі цифри в тексті записати лише словами, щоб не підраховувати під

час виступу кількість нулів і розрядів та уникнути помилок при словозміні;

- підкреслити ключові слова, які є опорними при виголошенні доповіді, щоб легко їх сприймати в писаному тексті, а також робити смислові наголоси і паузи;

- уникати скорочення тексту внаслідок вилучення прикладів та ілюстрацій;

- використовувати у виступі різні конструкції безпосереднього й опосередкованого зв'язку із слухачами (напр.: "звернімо увагу на ... ", "розгляньмо", "і це дуже суттєво", "це очевидні речі, однак ...", "мабуть, ніхто не заперечить, що ... " тощо);

- за необхідності, можна робити посилання на текст самої магістерської роботи (наприклад, «Розроблена нами програма розміщена на сторінках 30-31 магістерської роботи»).

- залишити великі поля на листках з виступом, щоб можна було доповнювати текст новими міркуваннями, замірами необхідного для виголошення даної частини тексту часу.

Процедура захисту. Захист випускної кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Він повинен мати характер наукової дискусії і проходити в обстановці високої вимогливості, принципості, дотримання наукової етики. Процедура захисту включає:

- повідомлення про наявність необхідних документів для допуску роботи до захисту на засіданні ЕК ;

- виступ здобувача та презентація результатів кваліфікаційного дослідження;

- дискусія за темою кваліфікаційної роботи, відповіді здобувача на запитання членів ЕК;

- виступ наукового керівника щодо наукової діяльності здобувача (або оголошення його відгуку);

- оголошення результатів рецензування кваліфікаційної роботи ;

- відповіді здобувача на зауваження рецензентів;
- заключне слово здобувача.

Для доповіді здобувачу надається до 10-ти хвилин, що відповідає озвученню приблизно трьох-чотирьох сторінок тексту.

Існує певний *шаблон початку та закінчення доповіді*. Наприклад, до комісії можна звертатися такими словами: *«Шановний голову! Шановні члени екзаменаційної комісії! Панове присутні!..»*. А після виступу сказати: *«Доповідь закінчена. Дякую за увагу»*. Особливо важливим є те, щоб мовлення здобувача було виразним, граматично правильним, впевненим, що робить його зрозумілим і переконливим. *Небажаним є порушення норм літературної вимови, зокрема, використання неправильних наголосів у словах*. Якість виступу також різко знижується, коли говорять спішно, ковтаючи закінчення слів або дуже тихо і невиразно. Спокійна, некваплива манера викладення завжди імпонує слухачам.

Хід захисту фіксується в протоколі ЕК. **Оцінки** всім студентам, які захищались в один і той же день, обговорюються і виставляються на закритому засіданні ЕК і оголошуються головою всім присутнім на відкритому засіданні.

4.3 Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Підсумкову диференційовану оцінку за національною шкалою та за 100-бальною шкалою університету визначає екзаменаційна комісія на закритому засіданні. При оцінюванні кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія враховує такі **основні критерії**:

1) **вагомість отриманих наукових результатів - до 50 балів:**

- точність та коректність понятійно-категоріального апарату дослідження, наукових положень та висновків;
- наукова новизна та практична значущість;
- актуальність обраної теми наукового дослідження;

- чіткість постановки мети та завдань кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та повнота їх реалізації;

- доцільність і обґрунтованість обраних методів наукового дослідження;

- обсяг отриманих експериментальних даних та глибина їх інтерпретації;

- дотримання наукового стилю викладу інформації;

2) якість оформлення бакалаврської роботи відповідно до встановлених вимог – до 10 балів;

3) презентація та представлення результатів кваліфікаційної роботи на офіційному захисті – до 30 балів:

- якість доповіді (аргументованість, переконливість, структурованість, логіка викладу, вільне володіння матеріалом, культура мовлення) ;

- якість мультимедійної презентації ;

- глибина і повнота відповідей на запитання;

4) оприлюднення результатів бакалаврської роботи - до 10 балів :

- участь у наукових конференціях, конкурсах студентських робіт;

- наявність наукових публікацій (не менше 2 публікації) за результатами кваліфікаційної роботи (в друкованому чи електронному вигляді) ;

- впровадження результатів наукової роботи в практику, наявність актів впровадження.

Таким чином, при оцінюванні кваліфікаційної роботи максимальна кількість балів, яку може отримати студент, складає 100 балів. Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не допускається.

На основі поєднання даних показників щодо роботи кожного здобувача екзаменаційна комісія при захисті оцінює кваліфікаційні роботи на «відмінно» (90-100 балів), «добре» (74-89 балів), «задовільно» (60-73 бали), «незадовільно» (59-35 балів).

Рівні	Науковість змісту	Оформлення роботи	Представлення роботи
<p>Високий 90-100 балів (відмінно)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - обґрунтовано актуальність проблеми і теми дослідження; - чітко визначений об'єкт, предмет, методи дослідження; - чітко сформульовані мета і завдання дослідження; - виважено розроблена і повністю реалізована програма дослідження; - містить ґрунтовний, критичний аналіз наукової літератури з відповідної проблеми, вивчення досвіду; - опис застосування методів дослідження та аналіз результатів емпіричного дослідження; - обґрунтовано висновки, рекомендації; - виявляється самостійність, оригінальність суджень 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг роботи і комп'ютерний набір тексту відповідає вимогам; - структурована, оптимальна рубрикація тексту; - коректне використання понятійної термінології (з посиланнями на джерела); - результати кількісних даних доцільно ілюстровані; - список використаної літератури і посилання оформлені згідно вимог; - робота має 	<ul style="list-style-type: none"> - виступ з повідомленням про результати роботи побудований логічно і аргументовано; - вільне володіння матеріалом дослідження; - компетентні та вичерпні відповіді на запитання. - сформованість навичок публічного виступу.

Рівні	Науковість змісту	Оформлення роботи	Представлення роботи
	<p>автора;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виклад матеріалу послідовний, стиль науковий; - забезпечено орфографічну, синтаксичну і стилістичну грамотність викладу матеріалу відповідно до норм сучасної української мови. 	<p>естетичний вигляд.</p>	
<p><i>Середній</i> <i>74-89</i> <i>балів</i> <i>(добре)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - актуальність проблеми або теми висвітлена не в повній мірі; - науковий апарат (об'єкт, предмет, мета, завдання) не завжди послідовно викладені і пов'язані з темою; - методика дослідження, аналіз результатів дослідження описані не в повній мірі; - достовірність отриманих даних представлена недостатньо переконливо 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг роботи і комп'ютерний набір тексту відповідає вимогам; - рубрикація тексту відображає основний зміст роботи; - кількісні дані недостатньо ілюстровані; - в оформленні списку 	<ul style="list-style-type: none"> - виступ з повідомленням про результати роботи логічно продуманий, але перевантажений теоретичними положеннями; - вільне володіння матеріалом дослідження; - відповіді на запитання аргументовані,

Рівні	Науковість змісту	Оформлення роботи	Представлення роботи
	<p>(аргументовано);</p> <ul style="list-style-type: none"> - висновки зроблені під впливом авторитетних джерел; - у викладі матеріалу інколи присутня тавтологія, мають місце незначні синтаксичні чи стилістичні помилки; - стиль викладу місцями носить публіцистичний характер. 	<p>використаної літератури і посилань зустрічаються неточності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота має естетичний вигляд. 	<p>але не завжди точні.</p>
<p>Достатній 60-73 бали (задовільно)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - актуальність досліджуваної проблеми і теми представлена не переконливо; - об'єкт, предмет, мета, завдання відзначаються нечіткістю формулювання; - не всіма обраними для дослідження методами автор володіє належним чином, допущені помилки у їх використанні; - зовсім відсутнє 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг роботи відповідає вимогам; - рубрикація тексту не повністю відображає зміст роботи; - якщо є кількісні дані, то майже не ілюстровані; - в оформленні списку використаної 	<ul style="list-style-type: none"> - матеріал виступу з повідомленням про результати роботи не згрупований, переобтяжений зайвими деталями; - відчувається залежність від тексту виступу; - відповіді на запитання

Рівні	Науковість змісту	Оформлення роботи	Представлення роботи
	<p>підтвердження достовірності отриманих даних;</p> <ul style="list-style-type: none"> - відчувається значна залежність від літературних джерел; - висновки майже повторюють зміст попередніх розділів роботи; - виклад матеріалу відзначається повторами, мають місце орфографічні, стилістичні, синтаксичні помилки; - домінує публіцистичний стиль. 	<p>літератури і посилань зустрічаються помилки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота має естетичний вигляд. 	<p>неточні, розпливчасті.</p>
<p>Низький 0-59 балів (незадовільно)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність обізнаності з проблемою, аргументації актуальності теми дослідження; - фрагментарна і неточна наявність наукового апарату; - неволодіння методами дослідження; 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг роботи недостатній; - рубрикація тексту не відображає зміст роботи; - зміст роботи не відповідає темі; - кількісні дані 	<ul style="list-style-type: none"> - виступ не відображає основного змісту дослідження, затягнутий у часі; - відчувається нездатність самостійно висловлюватися з

Рівні	Науковість змісту	Оформлення роботи	Представлення роботи
	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність логіки викладу; - у викладі тексту допущені грубі орфографічні, синтаксичні і стилістичні помилки; - відсутність плагіату. 	<ul style="list-style-type: none"> зовсім не ілюстровані; - в оформленні списку використаної літератури і посилань зустрічаються грубі помилки; - робота не має естетичного вигляду. 	<ul style="list-style-type: none"> питань проблеми, яка досліджувалась; - нерозуміння суті питань і неспроможність на них відповідати.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб.. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Професіонал, 2014. 208 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Крушельницька. Київ : Кондор, 2013. 192 с.
4. Методи та організація соціальних досліджень: метод. матеріали: методичні матеріали для практичних та лабораторних занять /С.О. Борисюк, Т.В. Зінченко. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2017. 62 с.
5. Методологія, методика і методи організації науково-педагогічних досліджень / за ред. Д.В. Чернілевського, Вінниця : Нілан-ЛТД, 2012. 364 с.
6. Методологія та методика наукового дослідження : навч. посіб. / О. Вихрущ, Ю. М. Козловський, Л. І. Ковальчук. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 328 с.
7. Моніторинг інтеграцій української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг, дослідж.: аналіт. звіт / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнародний фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, О.І. Шарова. Київ:Таксон, 2014. 144
8. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40 «Основні вимоги до дисертацій». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
9. Науково-педагогічне дослідження : навч. посіб. для магістрантів / Укладачі: Н. Н. Чайченко, О. М. Семенов, Л. М. Артюшкіна, О. М. Рудь. Суми : СОІППО, 2015. 190 с.
10. Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015. URL: http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/DSTU_8302-2015.pdf

11. Організація практичної підготовки студентів у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя: методично-інформаційні матеріали [уклад.: О. Г. Самойленко, О. С. Філоненко]. Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2013. 36 с.
12. Організація практичної підготовки студентів у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя: методично-інформаційні матеріали /укл. : О. Г. Самойленко, О. С. Філоненко. Ніжин : Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2019. 36 с.
13. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / За ред. В.С. Марцина. Львів : Ромус-Поліграф, 2012. 128 с.
14. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень : підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. Київ : Знання, 2017. 270 с.
15. Пихтіна Н. П. Основи наукових досліджень в опорних схемах : навч.- метод. посіб. / Н. П. Пихтіна, С. О. Нестерець. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2007. 45 с.
16. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
17. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/- laws/show/z0155-17>
18. Роз'яснення МОН щодо деяких питань практичної реалізації положень нового Закону України «Про вищу освіту»:
URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/publish/articl>
19. Свердан М. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. М. Свердан, М. Р. Свердан. Міністерство фінансів України, Буковинська Державна Фінансова Академія. Чернівці : Рута, 2016. 352 с.
20. Тлумачно-термінологічний словник з методології наукового педагогічного дослідження / упор. Н. Н. Чайченко, І. В. Ярмак. Суми : СОІППО, 2012. 36 с.

*Нормативні документи практичної підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти*

1. Положення про випускну кваліфікаційну (дипломну) роботу студента Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Затверджено Вченою радою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя від 4 квітня 2019 р., протокол №10.

2. Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя. Затверджено наказом ректора від 03.05.2018 р., № 88. Зі змінами від 19 вересня 2019 р., наказ №171.

3. Положення про освітні програми у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя. Наказ ректора університету від 19 вересня 2019 р., №171.

4. Положення про проведення практики студентів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя /уклад. : О. Г. Самойленко, О. С. Філоненко. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 15 с.

5. Про процедуру впровадження антиплагіатної системи : Наказ ректора Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя від 30 травня 2019 р. №126.

6. Рекомендації з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Лист МОН України від 09.07.2018 р., № 1/9-434.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Зразок оформлення титульної сторінки
кваліфікаційної роботи**

**Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя**

Факультет психології та соціальної роботи

Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

Освітня програма: Позашкільна та інклюзивна
освіта

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

ТЕМА РОБОТИ

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача *(у родовому відмінку)*

Науковий керівник - Прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання

Рецензенти: 1. Прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання

2. Прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
професор _____ «__» ____ 202_р. Лісовець О. В.

Ніжин - 202_

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

1. Особливості використання технології ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної позашкільної освіти.
2. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в закладі позашкільної освіти.
3. Використання інтерактивних технологій як засіб розвитку творчих здібностей вихованців в умовах літнього позашкільля.
4. Комунікативні особливості діяльності керівника закладу позашкільної освіти.
5. Компетентністний підхід до організації освітньо-виховного середовища для дітей з інвалідністю у закладах позашкільної освіти.
6. Компетенції педагога інклюзивної освіти у позашкільному освітньо-виховному середовищі.
7. Самоствердження та саморозвиток керівника інклюзивного центру в процесі інноваційної діяльності
8. Інклюзивна освіта у розвитку прогресивних систем позашкільної освіти (зарубіжний та вітчизняний досвід).
9. Інклюзивна освіта як педагогічна інновація розвитку позашкільля.
10. Виховання громадянських компетентностей та активності підлітків шляхом участі в дитячій громадській організації
11. Мотивація громадянського саморозвитку та досягнення успіху у підлітків у клубній діяльності.
12. Інтерактивна психолого-педагогічна підтримка соціалізації обдарованих старшокласників у позашкільному середовищі.
13. Психолого-педагогічні умови становлення творчої особистості школяра засобом інтернет-сервісів.
14. Позашкільна освіта підлітків як фактор формування самооцінки

15. Гуманістична спрямованість особистості сучасного педагога позашкілля у світлі ідей гуманістичної педагогіки Ш. Амонашвілі.
16. Формування у дітей з особливостями психофізичного розвитку ціннісного ставлення до природи засобами мистецтв.
17. Формування здорового способу життя учнів з ООП в умовах інклюзивної освіти.
18. Корекція процесу формування креативності у дітей із особливостями психофізичного розвитку у позашкільному середовищі.
19. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з ООП в умовах ЗПО.
20. Стратегії розвитку психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами та її сім'ї.
21. Формування комунікативних умінь учнів с ООП в умовах закладу позашкільної освіти.
22. Дидактичні умови взаємодії педагога позашкілля і вихованців із ООП засобами інноваційного програмно-методичного забезпечення.
23. Соціально-психологічна адаптація дітей з порушеннями зору до навчання у закладах позашкільної освіти
24. Ідеї раннього розвитку і вільного виховання дітей з порушенням інтелектуального розвитку у педагогічній спадщині М. Монтесорі.
25. Організація і методичний супровід моделювання освітнього простору в закладах позашкільної освіти для дітей із ООП
26. Організаційно-педагогічні умови забезпечення освітньої діяльності з учнями із ООП у сучасних закладах освіти різного типу у літній період.
27. Шляхи впровадження інноваційного досвіду діяльності закладів освіти для дітей із особливими потребами у заклади позашкільної освіти в Україні
28. Психолого-педагогічні умови побудови рольових взаємин педагога позашкільного закладу та учнів із ООП
29. Інноваційні форми роботи педагога ЗПО з батьками, що виховують дітей з особливими освітніми потребами.

30. Світовий досвід та його відображення у становленні інклюзивного середовища ЗПО в Україні.

31. Психолого-педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей з ООП в інклюзивній позашкільній освіті.

32. Вивчення міждисциплінарними командами супроводу індивідуальних особливостей розвитку вихованців з порушенням аутистичного спектру

33. Психолого-педагогічний супровід дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення в інклюзивному середовищі закладу позашкільної освіти

34. Формування емоційної компетентності засобами мультимедійних кейсів у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення

35. Ігрова діяльність як засіб формування моторних функцій у дітей молодшого шкільного віку із заїканням

36. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які виховують дітей з особливими потребами у позашкільному інклюзивному середовищі.

37. Корекційно-компенсаторна складова інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в соціальне середовище

38. Корекційний супровід дитини з особливими освітніми потребами в установах позашкільля.

39. Досвід реалізації інклюзивної освіти у позашкільному середовищі в країнах Європи

40. Історико-педагогічний аналіз розвитку теорії і практики позашкільної освіти в країнах Західної Європи.

41. Партнерська взаємодія в діаді «сім'я-заклад позашкільної освіти в роботі з дітьми з особливостями психологофізіологічного розвитку.

42. Інноваційні форми і методи взаємодії закладу позашкільної освіти у розвитку емоційного інтелекту підлітків.

43. Компетентнісний підхід у вихованні творчої особистості в закладах позашкільної освіти.

44. Формування організаційної культури керівника закладу позашкільної освіти.
45. Інтерактивні технології в організації роботи ЗПО з обдарованим дітьми.
46. Ідеї інклюзивного навчання В. Сухомлинського в теорії і практиці позашкільної освіти.
47. Формування соціальної компетентності підлітків у позашкільному середовищі.
48. Управління інноваційними процесами в закладах позашкільної освіти.
49. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації управлінської діяльності керівника ЗПО.
50. Організаційно-педагогічна модель інклюзивного простору закладу позашкільної освіти.
51. Stem-освіта в умовах модернізації системи позашкільної освіти України.
52. Організаційно-педагогічна модель інклюзивного простору закладу позашкільної освіти.
53. Інноваційні моделі організації позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку для підлітків (на прикладі «Європейського клубу»).
54. Виховання громадянської відповідальності старшокласників у позашкільній діяльності.
55. Педагогічні засади реалізації виховного потенціалу закладу позашкільної освіти в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
56. Структурно-функціональна модель психолого-педагогічного супроводу освітньо-виховного процесу закладу позашкільної освіти.
57. Досвід позашкільної освіти у Сполучених Штатах Америки з громадянського виховання дітей і молоді.
58. Досвід організації неформальної освіти молоді в зарубіжних країнах.

59. Форми і методи впровадження інклюзивної освіти в роботу позашкільних закладів і установ країн Прибалтики.

60. Організаційно-педагогічні умови інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в освітньо-виховний простір закладу позашкільної освіти.

**Зразок оформлення списку
використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Монографії за іменем індивідуальног о автора: <i>Один автор</i>	Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: монографія. Київ : УАДУ, 2000. 328 с.
	Гаращук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні: навч. посіб. Харків, Нац. юрид. акад. України, 1999. 55 с.
<i>Два автори</i>	Головко А.І, Науменко О. М. Національна депозитарна система України. Київ : Укр. ін-т розвитку фондового ринку, 1999. 162 с.
	Матяш І. Б., Мушка І.І. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. 397 с.
<i>Три автори</i>	Логунова М.М., Шахов В.А., Шевченко М.Ф. Концептуальні засади теорії політики : навч. посіб. Київ : Вид-во УАДУ, 1999. 161 с.
	Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эдисон Г.Д. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации. пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007, XLIII, 265 с.

<i>Чотири автори</i>	Сучасна економічна теорія і державні фінанси: підручник / О. Кілієвич та ін. Київ : Вид-во УАДУ, 1999. 422 с. Бікулов Д.Т., Чкан А.С., Олійник О.М., Маркова С.В. Менеджмент навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
<i>П'ять та більше авторів</i>	Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т. В. Бондар та ін. Київ : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. 115 с.
	Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб./ О.І. Валевський та ін.; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.В. Тертички. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 230 с.
<i>Без автора</i>	Проблеми типологічної та квантитативної лексикології = Problems of Typological and Quantitative Lexicology : зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. Чернівці: Рута, 2007. 310 с.
<i>Монографії за назвою</i>	Наукова та інноваційна діяльність в Україні: монографія / за ред. Н.Г. Луценко. Київ: Держкомстат України, 2000. 317 с.
	Приватизація землі та реорганізація колективних сільськогосподарських підприємств в Україні : посіб./ Міжнародна Фінансова Корпорація. Київ: Століття, 1999. 126 с.
<i>Багатотомний документ</i>	Енциклопедія Сучасної України /редкол.: І М Дзюба та ін. Київ : САМ. Т. 17. 712 с. Лодий П.Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н.Г. Мозговая, А.Г.Волков ; авт. вступ. ст.А.В. Сеницина. Киев ; Мелітополь : НПУ ім. М.Драгоманова ; МГПУ ім.

	Б.Хмельницького, 2015. Т.1. 306 с.
	Кучерявенко Н.П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т.4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. Правова система України : історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2. Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю.П. Битяк. 576 с.
<i>Збірки наукових праць</i>	Підвищення ефективності державного управління: стан, перспективи та світовий досвід: зб. наук. праць / за заг. ред. В.М. Князева. Київ: Вид-во УАДУ, 2000. 373 с.
	Вибір України-99. Що далі : зб. статей/ Упоряд.: Я. Хобта, Ю.Тимчук, І.Берець та ін. Київ: Центр "Суспільство", 1999. 262 с.
<i>Перекладні видання</i>	Пал Л.А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюби. Київ: Основи, 1999. 422 с.
	Сучасна політична філософія: Антологія : пер. з англ. / Упоряд. Я. Кіш. Київ: Основи, 1998. 575 с.
<i>Матеріали конференцій, з'їздів</i>	Стратегія економічного розвитку регіонів в умовах адміністративної реформи в Україні : тези наук.-практ. конф., м. Харків, 17 трав. 2000 р./редкол.: Г.І. Мостовий (кер.), В.М. Гриньова, О.Ю. Амосов та ін. Харків: ХФ УАДУ, 2000. 142 с.
	Ризикологія в економіці та підприємстві ; зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27—28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України та ін.; редкол.: О. Д. Шарапов (голов. ред.)

	та ін. Київ: КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. 452 с.
<i>Словники</i>	Тимошенко З.І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. Київ: Європ. ун-т, 2007. 57 с.
	Європейський Союз : словник-довідник. 2-ге вид., оновл./ред.-упоряд. М. Марченко. Київ: К.І.С., 2006. 138 с.
	Мисик Л.В. Українсько-англійський словник правничої термінології: близько 40000 термінів / за ред. Л.В. Мисика. Київ: СП "Юрінком Інтер", 1999. 523 с.
<i>Довідники</i>	Шаповал В.М. Державний лад країн світу: довід. К.: Український Центр Правничих Студій, 1999. 319 с.
<i>Законодавчі та нормативні документи</i>	Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.: Закон України від 19. 05. 2011 р. №3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. №48-49. Ст.536.
	Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. Київ: МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. 459 с.
<i>Препринти</i>	Князєв В.М. Соціальна технологія та управління політичними процесами в Україні. Київ , 1995. Вип. 38.35 с. (Препринт. НІСД).
<i>Стандарти</i>	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ. 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1 2004. Якість води. Словник термінів. Частина перша 1(ISO 6107-1 1996, IDT). [Чинний від

	2005-04-01]. Вид. офіц. Київ :Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ ; 832:1994, NEQ). [На зміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2013-08-22] . Вид. офіцій. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
<i>Каталоги</i>	Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А.; ред. Иванов В. Л. Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2007. Т. 5. 264 с.
	Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: каталог-довідник / авт.-упоряд. : М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
<i>Автореферати дисертацій</i>	Малиношевський Р.В. Соціально-педагогічні засади формування цілісного виховного середовища дитини у педагогічній спадщині В. Сухомлинського : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05.Київ, 2011. 20 с.
<i>Дисертації</i>	Авдєєва О.С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – поч. XX ст.) : дис. ... канд.іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.

Складові частини:	
<i>книги</i>	<p>Гетьман А.П. Екологічна політика держави : конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с екологическим правом : избранные труды.</i> Харьков, 2013. С. 205 – 212.</p> <p>Алексеев В.М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151 – 169.</p> <p>Коломоєць Т.О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195 – 197.</p>
<i>збірника</i>	<p>Полінець О. Контроль у сфері державного управління . <i>Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України.</i> Київ, 2000. Вип.1. С.85 - 93.</p>
<i>тези доповідей</i>	<p>Дергачов А.П. Україна та геополітичні трансформації в Європі. <i>Проблеми демократизації посткомуністичного суспільства у контексті європейського досвіду:</i> матеріали всеукр. наук. конф., м. Дніпропетровськ, 10-11 лист. 1998 р. Київ, 1998. С 4-6.</p>
<i>Журналу, газети</i>	<p>Нижник Н., Мосов С. Про співвідношення державного управління і виконавчої влади. <i>Вісник Української академії державного управління при</i></p>

	<p><i>Президентіві України</i>. Київ, 2000. № 4. С.23 - 29.</p> <p>Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№205). С.5</p>
<i>енциклопедії</i>	<p>Мороз О.Я. Управління. Українська Радянська Енциклопедія. 2-е вид. Київ, 1984. Т. 11, кн.1. С. 72.</p>
<i>Бібліографічні покажчики</i>	<p>Лисодєд О.В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992 – 2002) / ред. О.Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад. : Н.М.Загородна та ін.; наук. ред. Т.В. Марусик ; відп. за вип.М.Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
<i>Архівні документи</i>	<p>Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г.Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В.А.Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р.</p> <p><i>ЦДАГО України</i> (Центр. Держ. Архів громад. Об'єднань України). Ф.1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф.1. Спр. 78. Арк. 1 – 7.</p>
<i>Патенти</i>	<p>Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. №2004042416 ; заявл. 01.04.2004 : опубл. 01.08.2006, Бюл. №8 (кн.1). 120 с.</p>

<p><i>Звіт про науково-дослідну роботу</i></p>	<p>Проведення випробувань і досліджень теплотехнічних якостей камер КХС-2-12-ВЗ: звіт про НДР / Націон. техн. університет "Київськ. політехн. інститут". ОЦО 102ТЭ; № ГР 800571; Інв. №В 119692. Київ, 1992. 90 с.</p>
<p><i>Інструкції</i></p>	<p>Типова інструкція з експлуатації паливовіддачі теплових електростанцій: ТИ 34-70-044-85: Затв. Гол. техн. упр. з експлуатації енергосистем 01.10.85: Термін дії встановлений з 01.01.98 до 01.01.2003 / М-во енергетики і енергоресурсів України. —К., 1998. — 43 с.</p>
<p><i>Електронні ресурси</i></p>	<p>Влада очима історії : фотовиставка. URI http :// <u>www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery?galleryId=15725757&</u> (дата звернення : 15.11.2017). Шарая А.А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. №5. С.115 – 118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p>

Ганзенко О.О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. №3. – С.20-27. –
URL.<http://ebooks.znu.edu.ua/file&/Fakhovivydannya/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf>. (дата звернення : 15.11.2017).
Яцків Я.С., Маліцький Б.А., Бублик С.Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття : період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12. №6. С 6 – 14. DOI : <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

ППП здобувача (в родовому відмінку)

на тему «_____»

подану на здобуття освітнього ступеня «магістр»

за освітньою програмою « Позашкільна та інклюзивна освіта»

зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя

Актуальність наукового дослідження. Наприклад, яким чином отримані результати проведеного наукового дослідження можуть сприяти розвитку позашкільної та інклюзивної освіти в Україні, оптимізації освітньо-виховних процесів закладів позашкільної освіти.

Стисла характеристика розділів роботи, її предмет, об'єкт, мета, завдання.

Наукова новизна та практична цінність наукового дослідження.

Апробація результатів наукового дослідження.

Якість оформлення роботи - відповідність оформлення тексту роботи нормативам (грамотність, стиль, оформлення згідно вимог)

Зауваження та побажання до роботи.

Загальний висновок. Загальний висновок передбачає рекомендації експерта щодо можливої оцінки кваліфікаційної роботи. Оцінюється за 4-бальною системою –«відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Робота рекомендована до захисту з оцінкою «_____»

Рецензент

(науковий ступінь, вчене звання, посада,
місце роботи,

підпис

ПІП

«__»_____ 202_ р.

Навчальне видання

Лісовець Олег Васильович
Хлєбїк Світлана Ростиславівна
Криловець Микола Григорович

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

*Навчально-методичний посібник
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки*

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – Н. О. Приходько

За авторським редагуванням

Підписано до друку 13.10.21 р. Формат 60x84/16
Гарнітура ComputerModern Обл.-вид. арк. 4,20
Замовлення № 409 Ум. друк. арк. 2,50

Папір офсетний
Електронне видання

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.